

## NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.	29.	Fylke:	Østfold.
Tilleggsspørsmålnr.		Herad:	Rakkestad.
Emne:	Julenissen.	Bygdelag:	
Oppskr. av:	J.H.Olsen-Smedal.	Gard:	
(adresse):	Rakkestad.	G.nr.	Br.nr.

- A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Etter eiga røynsle.
- B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

## SVAR

1. Julenissen som deler ut julegaver, har vært kjent i bygda fra førstningen av dette århundre. Han opptrådte først på juletreffester for barn i stasjonsbyen. Senere ble skikken tatt opp i hjemmene og ved juletreffester ellers i bygda. Julenissen ble først kjent gjennom julekort, julehefter og forretningsreklame. Nu er det vanlig på de fleste juletreffester at utdelingen av gaver til barna ved julenissen inngår som et fast ledd i programmet. Skikken er ikke så alminnelig i hjemmene, men der hvor det er mindreårige barn, blir julegavene av og til delt ut på den måten.
2. Det er vanlig at julenissen deler ut alle julegavene. På juletreffestene består jo disse i regelen av frukt og godter. Det er ikke vanlig at julenissen får noe for sitt strev med utdelingen av gavene.
3. På juletreffestene er det i regelen en mann av festkomiteen som kler seg ut som julenisse. I hjemmene er det gjerne far eller en voksen bror.
4. Julenissen er alltid utstyrt med maske med langt, hvitt skjegg. Den øvrige del av utstyret avhenger nok av hva for plagg en har for hånden. Men det blir i regelen

2  
brukt lang kappe og rød topplue.

5. Maskene blir alltid kjøpt, mens det øvrige utstyret er satt sammen av vanlige klesplagg.

6. Julebukken bruker alltid maske. Mens julenissen hører den nyere tid til, er julebukken gammel i bygda. Hvordan utstyret hans var i gammel tid før det ble vanlig med julemaske, finnes det visst ingen tradisjon om.

7. Julebukker deler ikke ut julegaver.

8. Det er vanlig at julenissen settes i samband med den gamle julenissen som fikk julegrøt.

9. Noen fortellinger om julegaver som kommer på en merkelig måte i huset, kjenner en ikke her fra bygda.

5138

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING